

دستورالعمل شرایط و نحوه تأسیس شرکت های دانش بنیان توسط اعضای هیأت علمی و یا با مشارکت دانشگاه

مقدمه

به استناد قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۰۵/۰۸ مجلس شورای اسلامی و آیین نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۹۱/۰۸/۲۱ هیأت وزیران و با عنایت به تبصره ۴ ماده ۱۷ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵، در راستای اجرایی کردن مواد ۲۲ و ۴۳ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۱۳ و با هدف حرکت به سمت دانشگاه های نسل سوم، تسهیل تأسیس و توسعه شرکت های دانش بنیان دانشگاهی و به کارگیری توانمندی های اعضای هیأت علمی دانشگاه و کمک به تجاری سازی یافته های پژوهشی در جهت رفع نیاز جامعه، دستورالعمل اجرایی شرایط و نحوه تأسیس شرکت های دانش بنیان توسط اعضای هیأت علمی و یا با مشارکت دانشگاه به شرح زیر تدوین می شود.

ماده (۱) تعاریف

۱-۱- **عضو هیأت علمی:** هیأت علمی شاغل در دانشگاه و کلیه واحدهای تابعه آن، که صلاحیت علمی و عمومی وی به تأیید هیأت ممیزه و یا هیأت اجرایی جذب رسیده باشد.

۱-۲- **فعالیت پژوهشی - فناورانه:** فعالیت پژوهشی است که در قالب پایان نامه های دانشجویی، قراردادهای پژوهشی داخل یا خارج دانشگاه یا سایر فعالیت های پژوهشی که با استفاده از امکانات و اعتبار مادی و معنوی دانشگاه به نتیجه رسیده و منجر به تولید محصول یا فناوری (کالا/ خدمات دانش بنیان و خدمات نوآورانه) می شود.

۱-۳- **شرکت دانش بنیان:** شرکت یا مؤسسه خصوصی یا تعاونی است که به منظور هم افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری های برتر و با ارزش افزوده فراوان به ویژه در تولید نرم افزارهای مربوط تشکیل می شود. منظور از شرکت های دانش بنیان توسط اعضای هیأت علمی و دیگر سهامداران (غیر از دانشگاه) می باشد، منظور از شرکت های دانشگاهی، شرکت هایی هستند که دانشگاه در آنها سهامدار است.

فصل اول

تأسیس شرکت های دانش بنیان اعضای هیأت علمی

ماده ۲) فرآیند تأسیس شرکت های دانش بنیان توسط اعضای هیأت علمی به ترتیب زیر می باشد:

۱. دریافت مجوز تأسیس از شورای امور اقتصادی و فناوری دانشگاه و تأیید رئیس دانشگاه.
۲. ثبت در اداره کل ثبت شرکت ها و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور.
۳. کسب مجوز و استقرار در یکی از پارک های علم و فناوری یا مراکز رشد مورد قبول دانشگاه.
۴. اقدام لازم جهت کسب مجوز دانش بنیان از مراجع ذی صلاح مربوطه.

تبصره ۱- شرکت موظف است حداکثر ظرف مدت دو سال نسبت به اخذ مجوز دانش بنیان از مراجع ذی صلاح اقدام نماید.

تبصره ۲- در صورتی که شرکت موفق به اخذ مجوز دانش بنیان شود با هماهنگی مدیریت دانشگاه می تواند از پارک علم و فناوری یا مراکز رشد خارج شود.

تبصره ۳- در صورت عدم اخذ مجوز دانش بنیان ظرف مدت دو سال، مشروط به تأیید دانشگاه و کسب امتیازات لازم جهت استقرار در پارک یا مراکز رشد، مهلت کسب مجوز دانش بنیان حداکثر برای مدت یک سال دیگر تمدید می شود.

ویژگی های شرکت تأسیس شده

ماده ۳) سهامدار شدن عضو هیأت علمی در شرکت دیگری با زمینه فعالیت مشابه شرکت تأسیس شده به منظور حفظ منافع دانشگاه (روبالنتی) منوط به کسب موافقت کتبی دانشگاه می باشد.

ماده ۴) به منظور حصول اطمینان از حفظ کیفیت و کمیت فعالیت های آموزشی - پژوهشی اعضای هیأت علمی تمام وقت، همکاری عضو هیأت علمی با شرکت در سمت مدیر عاملی تنها با هماهنگی و موافقت دانشگاه امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۵) دانشجویان، دانش آموختگان و سایر پژوهشگران که در انجام پایان نامه ها و امور تحقیقاتی فعالیت دارند می توانند در شرکت سهامدار بوده یا در چارچوب قراردادی مشخص با شرکت از عواید تجاری سازی استفاده نمایند.

ماده ۶) هر گونه بهره مندی از خدمات تعیین شده (نظیر خدمات آزمایشگاهی، فناوری اطلاعات، محاسباتی، رایانه ای و واحدهای مربوطه از جمله اداره انتقال فناوری^۱ (TTO)، ثبت اختراع، دفاتر کارآفرینی و مراکز نوآوری) دانشگاه، مراکز رشد و پارک های علم و فناوری وابسته با موافقت دانشگاه و با پرداخت هزینه های مربوطه امکان پذیر می باشد.

تبصره - به منظور توسعه فناوری مورد نیاز شرکت، عضو هیأت علمی سهامدار می تواند با هماهنگی دانشگاه از آزمایشگاه و مراکز تحقیقاتی خود در دانشگاه استفاده نماید.

شرایط و مزایای فعالیت عضو هیأت علمی در شرکت

ماده ۷) اعضای هیأت علمی مؤسس، عضو هیأت مدیره شرکت و مدیر عامل با رعایت ماده ۴ دستورالعمل می توانند با رعایت انجام وظایف آموزشی و پژوهشی خود در دانشگاه و کسب مجوز کتبی از دانشگاه تا یک روز کاری تمام وقت یا دو نیم روز کاری در هفته طبق توافق با دانشگاه در شرکت فعالیت داشته باشند.

تبصره - اعطای مجوز همکاری عضو هیأت علمی در شرکت، بیش از زمان مندرج در ماده ۷، در قالب قرارداد با دانشگاه مقدور خواهد بود.

ماده ۸) اجازه فعالیت عضو هیأت علمی در شرکت توسط دانشگاه در ابتدا برای یکسال صادر می شود و پس از آن براساس ارزیابی دانشگاه به صورت سالانه قابل تمدید می باشد. به منظور جلوگیری از وقفه در برنامه آموزشی و پژوهشی دانشگاه برنامه زمانی حضور عضو هیأت علمی در شرکت برای هر نیمسال تحصیلی و با هماهنگی دانشگاه تنظیم می شود.

تبصره - در صورت احراز عدم پابندی شرکت و یا عضو هیأت علمی به تعهدات مربوطه مجوز حضور عضو هیأت علمی در شرکت به تشخیص دانشگاه لغو می شود.

ماده ۹) با توجه به اینکه بخشی از فعالیت های عضو هیأت علمی براساس مجوز صادره از دانشگاه در ارتباط با فعالیت های فناورانه و تجاری سازی می باشد، این فعالیت ها می تواند در ارتقاء و ترفیع علمی، عضو هیأت علمی براساس آیین نامه ارتقاء و ترفیع مؤثر باشد.

استقلال شرکت و منافع دانشگاه

ماده ۱۰) شرکت از نظر حقوقی و مدیریتی مستقل از دانشگاه است و دانشگاه هیچ گونه تعهدی نسبت به تأمین هزینه ها، منابع مالی، نیروی انسانی و تعهدات ایجاد شده از سوی شرکت در زمینه سرمایه گذاری و مانند آن در حوزه های مالیاتی، امور گمرکی، بیمه، تأمین اجتماعی، بانکی و غیره را ندارد.

ماده ۱۱) شرکت موظف است در قبال دریافت مجوز ایجاد شرکت از دانشگاه برای بکارگیری و تجاری سازی دستاورد(های) پژوهشی و فناورانه، حق مالکیت مادی (روایتی) دانشگاه بر آن دستاورد(ها) را پرداخت نماید. ارزش مادی هر دستاورد پژوهشی و فناورانه و سهم دانشگاه در آن دستاورد و نحوه زمان بندی پرداخت ها و زمان شروع آن بنا بر پیروسی و اظهار نظر

کمیته کارشناسی مشورتی در قالب قرارداد فی ما بین دانشگاه و شرکت تنظیم و اجرایی می شود. اعضای کمیته کارشناسی توسط رئیس دانشگاه انتخاب می شوند.

تبصره ۱- دانشگاه و شرکت در هر مقطعی با توافق یکدیگر می توانند حق مالکیت مادی دستاوردها را به دانشگاه واگذار نماید که در این صورت، پس از واگذاری، کلیه مزایای قید شده در دستورالعمل مربوط به عضو هیأت علمی در شرکت لغو می شود.

تبصره ۲- میزان حق مالکیت مادی دریافتی دانشگاه از شرکت به صورت سالانه حداکثر پنج درصد فروش شرکت بر اساس توافق فی مابین خواهد بود و منافع حاصله به حساب درآمدهای اختصاصی دانشگاه واریز می شود.

تبصره ۳- مالکیت مادی دستاوردها و فناوری های حاصل از فعالیت های عضو هیأت علمی در شرکت متعلق به دانشگاه است.

تبصره ۴- چنانچه عضو یا اعضای هیأت علمی به نوآوری یا فناوری دیگری دست یابند و مایل به فروش آن باشند لازم است به طور جداگانه با دانشگاه در قالب عقد قرارداد تکمیلی به توافق نهایی برسند.

تبصره ۵- چنان چه دانشگاه به هر دلیل حقوق مربوط به مالکیت مادی دستاوردهای شناخته شده را به غیر واگذار نماید، در این صورت دانشگاه مجاز است با توافق و کسب رضایت خریدار از تحقیقات پایه ای مربوط به آن دستاورد برای توسعه تحقیقات و آموزش به صورت غیر انحصاری، غیر قابل انتقال و بدون پرداخت حق امتیاز بهره برداری نماید.

انحلال شرکت

ماده ۱۲) مجمع فوق العاده شرکت مطابق اساسنامه می تواند نسبت به انحلال شرکت اقدام نماید و در صورت انحلال، موضوع باید به طور رسمی توسط عضو هیأت علمی شرکت به دانشگاه اعلام شود.

ماده ۱۳) در صورت انحلال شرکت، تمامی مجوزهای اعطاء شده توسط دانشگاه لغو شده و پس از آن سهامداران و همکاران شرکت نمی توانند بدون توافق دانشگاه از دستاوردهای پژوهشی و فناورانه به هیچ طریقی استفاده نمایند و یا به شخص ثالثی واگذار نمایند.

فصل دوم:

تأسیس شرکت های دانشگاهی

ماده ۱۴) فرآیند تأسیس شرکت های دانش بنیان دانشگاهی به ترتیب زیر می باشد:

۱. دریافت مجوز تأسیس از شورای ارتباط با صنعت و تأیید رئیس دانشگاه
۲. ثبت در اداره کل ثبت شرکت ها و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
۳. کسب شرایط لازم و استقرار شرکت در یکی از پارک های علم و فناوری و مراکز رشد مورد قبول دانشگاه
۴. اقدام لازم جهت کسب مجوز دانش بنیان از مراجع ذی صلاح مربوطه

تبصره ۱- مجوز صادر شده از دانشگاه به عنوان مجوز فعالیت واحد فناور محسوب شده و اخذ عنوان دانش بنیان بودن شرکت در چارچوب آیین نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت های دانش بنیان خواهد بود. شرکت موظف است حداکثر تا سه سال نسبت به اخذ مجوز دانش بنیان از مراجع ذی صلاح اقدام نماید.

تبصره ۲- در صورتی که شرکت موفق به اخذ مجوز دانش بنیان گردد با کسب هماهنگی از رئیس دانشگاه می تواند، از پارک علم و فناوری یا مراکز رشد خارج شود.

تبصره ۳- در صورت عدم اخذ مجوز دانش بنیان ظرف مدت سه سال، مشروط به تأیید دانشگاه و کسب امتیازات لازم جهت استقرار در پارک و مراکز رشد، مهلت کسب مجوز دانش بنیان حداکثر برای دو سال دیگر تمدید می گردد.

تبصره ۴- شرکت در بدو راه اندازی می تواند به عنوان واحد فناور شروع به فعالیت نماید ولی موظف است حداکثر ظرف مدت اسال بعد از دریافت مجوز مربوطه، نسبت به اخذ مجوز دانش بنیان بودن از مراجع ذی صلاح اقدام نماید.

ویژگی های شرکت تأسیس شده

تأسیس شرکت و فعالیت عضو یا اعضای هیأت علمی مؤسس، طبق ضوابط زیر صورت می گیرد:

ماده ۱۵) شرکت براساس درخواست دانشگاه، اعضای هیأت علمی یا بخش خصوصی به منظور تجاری سازی دستاوردهای فناورانه (محصولات و خدمات) مرتبط با حوزه تخصصی عضو هیأت علمی پس از صدور مجوز توسط هیأت امنای دانشگاه و رعایت فرآیند ماده ۱۴ تشکیل می شود.

ماده ۱۶) مطابق ماده ۴۳ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳، حداکثر چهل نه درصد (۴۹٪) سهام شرکت متعلق به دانشگاه ها، مؤسسات پژوهشی و دیگر واحدهای دولتی و مابقی سهام متعلق به اعضای هیأت علمی، دانشجویان و سایر سهامداران بخش خصوصی می باشد.

تبصره - میزان درصدهای سهام و دیگر شرایط مربوطه در چارچوب مصوبات شورای ارتباط با صنعت دانشگاه و با تأیید رئیس دانشگاه تعیین می شود.

ماده ۱۷) دانشجویان، دانش آموختگان و سایر پژوهشگران که در انجام پایان نامه ها و امور تحقیقاتی فعالیت دارند می توانند در شرکت سهامدار بوده یا در چارچوب قراردادی مشخص با شرکت از عواید تجاری سازی استفاده نمایند.

تبصره - در صورتی که اعضای مذکور در ماده ۱۷ به استخدام یکی از دستگاه های اجرایی درآیند، موظفند از تاریخ استخدام، مراتب را در اسرع وقت به صورت مکتوب به دانشگاه اعلام نمایند و دانشگاه نیز موظف است وضعیت سهام مربوط به عضو مذکور را مشخص نماید. دانشگاه در صورت استخدام این فرد در یکی از دستگاه های اجرایی، جهت تضمین حقوق و منافع خود می تواند وکالت نامه ای را جهت تعیین تکلیف سهام از ایشان دریافت نماید.

ماده ۲۳) انتقال سهام شرکت، ورود سهامدار یا سهامداران جدید به شرکت و نیز افزایش سهام و سرمایه شرکت باید با هماهنگی و موافقت دانشگاه صورت گیرد.

تبصره- تعیین مدیر عامل شرکت لزوماً با هماهنگی و تأیید دانشگاه صورت می گیرد.

ماده ۲۴) شرکت می تواند از دستاوردهای فناورانه دانشگاه استفاده نموده و دانشگاه به میزان سهم خود از آن منتفع می شود.

انحلال شرکت

ماده ۲۵) مجمع فوق العاده شرکت می تواند با تأیید شورای ارتباط با صنعت دانشگاه و تصویب مجمع عمومی فوق العاده شرکت مطابق با اساسنامه نسبت به انحلال شرکت اقدام نماید.

ماده ۲۶) با توجه به این که مالکیت دستاوردهای پژوهشی با دانشگاه است، در صورت انحلال شرکت، تمامی مجوزهای اعطا شده توسط دانشگاه لغو شده و سهامداران و همکاران شرکت نمی توانند از دستاوردهای پژوهشی و فناورانه دانشگاه به هیچ طریقی استفاده نمایند و یا به شخص ثالثی واگذار نمایند.

ماده ۲۷) این دستورالعمل در ۲۷ ماده و ۲۱ تبصره در تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۳ به تصویب هیأت امنای دانشگاه رسید و از زمان ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

ماده ۱۸) به منظور توسعه فناوری مورد نیاز شرکت، عضو هیأت علمی سهامدار می تواند با هماهنگی دانشگاه از آزمایشگاه تحقیقاتی خود در دانشگاه استفاده نماید.

تبصره ۵- هرگونه بهره مندی از خدمات تعیین شده (نظیر خدمات آزمایشگاهی، فناوری اطلاعات، محاسباتی، رایانه ای و واحدهای مربوطه از جمله اداره انتقال فناوری^۲ (TTO) و دفاتر کارآفرینی و مراکز نوآوری) دانشگاه، مراکز رشد و پارک های علم و فناوری وابسته با موافقت دانشگاه امکان پذیر می باشد.

شرایط فعالیت عضو هیأت علمی در شرکت

ماده ۱۹) اعضا هیأت علمی مؤسس و عضو هیأت مدیره شرکت می توانند با رعایت انجام وظایف آموزشی و پژوهشی خود در دانشگاه و کسب مجوز حضور بصورت کتبی از دانشگاه تا یک روز کاری تمام وقت یا دو نیم روز کاری پاره وقت در هفته طبق توافق با دانشگاه و بر اساس قرارداد منعقد شده بین شرکت و دانشگاه در شرکت فعالیت داشته باشند.

تبصره ۱- اعطای مجوز همکاری عضو هیأت علمی در شرکت، بیش از زمان مندرج در ماده ۱۹، در قالب قرارداد با دانشگاه مقدور خواهد بود.

ماده ۲۰) اجازه فعالیت اعضای هیأت علمی در شرکت توسط دانشگاه در ابتدا برای یک سال صادر می شود و پس از آن بر اساس ارزیابی دانشگاه به صورت سالانه قابل تمدید می باشد به منظور جلوگیری از وقفه در برنامه آموزشی و پژوهشی دانشگاه برنامه زمانی حضور عضو هیأت علمی در شرکت برای هر نیم سال تحصیلی و با هماهنگی دانشگاه تنظیم می شود.

تبصره ۲- در صورت احراز عدم پایداری اعضای هیأت علمی به تعهدات مربوطه مجوز حضور اعضای هیأت علمی در شرکت به تشخیص دانشگاه و تأیید رئیس دانشگاه لغو می شود.

ماده ۲۱) با توجه به این که بخشی از فعالیت های عضو هیأت علمی براساس مجوز صادر از دانشگاه در ارتباط با فعالیت های فناورانه و تجاری سازی می باشد، این فعالیت ها می تواند در ارتقا و ترفیع علمی، عضو هیأت علمی براساس آیین نامه ارتقا و ترفیع مؤثر باشد.

استقلال شرکت و منافع دانشگاه

ماده ۲۲) شرکت مستقل از تشکیلات دانشگاه اداره می شود و دانشگاه به میزان سهامی که در آن دارد در مدیریت آن مداخله و در سود و زیان شریک است.

Technology Transfer Office

